

Thu hoạch lúa ở đồng bằng sông Cửu Long _ Ảnh: KG

ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG: Tiên phong ứng dụng công nghệ mới vào nông nghiệp

Những năm gần đây, nhờ ứng dụng công nghệ mới vào sản xuất nông nghiệp, năng suất và sản lượng lúa của các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long không ngừng tăng cao. Trong đó, mô hình cánh đồng mẫu lớn, sản xuất lúa theo hướng VietGAP là hướng đi đang được chú trọng đầu tư, phát triển mạnh mẽ.

KIM GIANG

Phương pháp sản xuất tiên tiến

Mô hình cánh đồng mẫu lớn được cụ thể hóa từ chủ trương xây dựng vùng sản xuất hàng hóa tập trung gắn liền chế biến, tiêu thụ sản phẩm thông qua hợp đồng. Đây được xem là giải pháp lâu dài,

góp phần tái cơ cấu ngành nông nghiệp, phát triển bền vững. Đồng bằng sông Cửu Long - vựa lúa lớn nhất cả nước - không chỉ đáp ứng nhu cầu lương thực trong nước mà còn xuất khẩu cho các thị trường trên thế giới. Do đó, việc ứng dụng sản xuất lúa theo mô hình

cánh đồng mẫu lớn, áp dụng các biện pháp khoa học - kỹ thuật tiên tiến: “3 giảm, 3 tăng”; “5 giảm, 1 phải”, sử dụng giống chất lượng cao, cơ giới hóa từ khâu sản xuất đến chế biến,... để nâng cao chất lượng hạt gạo đáp ứng yêu cầu thị trường xuất khẩu. Từ mô hình

này, sự liên kết giữa các nhà ngày càng trở nên chặt chẽ, giúp đầu ra cho sản phẩm dễ dàng, tăng lợi nhuận cho nông dân. Mặt khác, qua việc ghi chép sổ tay theo hướng VietGAP, người nông dân thay đổi cách thức trong sản xuất, đây là cơ sở để rút kinh nghiệm và hạch toán lợi nhuận sau thu hoạch.

VietGAP là chữ viết tắt của Vietnamese Good Agricultural Practices, là thực hành sản xuất nông nghiệp tốt. Đây là những nguyên tắc, trình tự, thủ tục hướng dẫn tổ chức, cá nhân sản xuất, thu hoạch, sơ chế bảo đảm an toàn, nâng cao chất lượng sản phẩm, bảo đảm phúc lợi xã hội, sức khỏe người sản xuất và người tiêu dùng, bảo vệ môi trường và truy nguyên nguồn gốc sản phẩm.

Lợi nhuận lớn từ công nghệ

Mô hình cánh đồng mẫu lớn được ứng dụng rộng rãi tại 12/13 tỉnh, thành ở đồng bằng sông Cửu Long, bước đầu mang lại nhiều hiệu quả. Vụ hè thu năm 2011 và đông xuân năm 2011 - 2012, 12/13 tỉnh, thành trong khu vực đã gieo sạ gần 25.000ha lúa theo mô hình này. Qua 2 vụ, nhờ áp dụng các biện pháp sản xuất tiên tiến, các bên tham gia đều được hưởng nhiều lợi ích hơn so với cách sản xuất truyền thống. Riêng nông dân - những người trực tiếp sản xuất lúa - được hưởng thêm các lợi ích từ dịch vụ sản xuất, vật tư nông nghiệp và tiết kiệm được một số chi phí khác... Hạch toán vụ hè thu năm 2011 tại một số tỉnh, như Đồng Tháp, Long An, Bạc Liêu, Trà Vinh, lợi nhuận thu được cao hơn so với mô hình sản xuất thông thường từ 2,2 - 7,5 triệu đồng/ha.

Tiền đề thực hiện cánh đồng mẫu lớn là nông dân phải liên kết lại thành tổ hợp tác, hợp tác xã sản xuất theo hướng tập trung, đồng loạt. Hầu hết các tỉnh đều thực hiện nhiều chính sách ưu đãi, hỗ trợ phương tiện sản xuất, tạo điều kiện

Bơm nước cho cánh đồng mẫu lớn ở đồng bằng sông Cửu Long _ Ảnh: KG

cho mô hình phát triển. Các liên minh hợp tác xã của một số tỉnh đã hỗ trợ trạm bơm điện cho nông dân để sản xuất theo hướng VietGAP. Thực tế cho thấy, bơm tát bằng dầu, nông dân gặp nhiều rủi ro, nếu vỡ bờ xem như bỏ công và phải làm lại từ đầu. Khi bơm dầu, nông dân phải tốn 5 ngày công/ha, với 1.000m² sẽ tốn khoảng 5 - 6 lít dầu, chi phí trên 130.000 đồng, còn bơm tát bằng trạm bơm điện chỉ mất khoảng 60.000 - 65.000 đồng, chỉ bằng bơm dầu.

So với sản xuất thông thường, cánh đồng mẫu lớn ứng dụng cơ giới hóa từ gieo sạ đến thu hoạch. Máy sạ hàng, máy gặt đập liên hợp và máy sấy bảo quản chất lượng hạt lúa thay cho lao động chân tay. Do đó, nông dân không còn vất vả, tiết kiệm thời gian công sức làm thêm công việc khác, tăng thu nhập cho gia đình.

Trên cùng một diện tích, cánh đồng mẫu lớn chỉ gieo sạ một loại giống chất lượng cao cùng thời điểm và áp dụng theo phương thức 4 đúng, hạn chế dùng thuốc hóa học, phân bón nhằm giảm thiểu tác hại môi trường và sức khỏe người dân.

Bên cạnh đó, bao tiêu sản phẩm cũng là một công đoạn rất quan trọng trong cánh đồng mẫu lớn. Tại một số tỉnh ở đồng bằng sông Cửu

Long, nhiều đơn vị doanh nghiệp đã tiến hành bao tiêu sản phẩm cho các tổ hợp tác sản xuất lúa chất lượng cao. Không chỉ phía doanh nghiệp có sản phẩm lúa chất lượng như ý cung cấp cho thị trường, mà nông dân được lợi từ khâu hỗ trợ giống, vật tư nông nghiệp, phương tiện phục vụ sản xuất đến kỹ thuật sản xuất. Đặc biệt, doanh nghiệp bao tiêu lúa cho nông dân với giá cao hơn bên ngoài thị trường từ 300 - 500 đồng/kg. Thông qua hình thức này, người nông dân không phải chịu cảnh ép giá hoặc phải qua nhiều trung gian làm giảm lợi nhuận.

Giải pháp cho đầu ra sản phẩm

Từ những lợi ích hiện nay có thể thấy, mô hình cánh đồng mẫu lớn là hướng đi tích cực, phù hợp với xu hướng phát triển trong nông nghiệp hiện đại. Bởi, từ mô hình này sẽ giúp thay đổi tập quán sản xuất và là cơ hội để nông dân làm giàu. Hơn nữa, cánh đồng mẫu lớn tạo ra vùng lúa nguyên liệu tập trung, nâng cao chất lượng hạt gạo, khẳng định thương hiệu trên thị trường thế giới. Song, vấn đề đặt ra đối với các tỉnh, thành ở khu vực đồng bằng sông Cửu Long hiện nay là nguồn vốn đầu tư xây dựng kho, bãi, các phương

tiện phục vụ sản xuất. Vấn đề thủy lợi, phục vụ bơm tát vẫn còn nan giải đối với nhiều địa phương, bởi nhu cầu sử dụng trạm bơm điện và điện 3 pha rất lớn, nhưng nguồn vốn lại hạn chế. Ý thức người dân chưa cao khi thực hiện sản xuất tập trung, đồng bộ nên hình thức kinh tế tập thể ở một số tỉnh phát triển chậm.

Mặt khác, giữa doanh nghiệp và nông dân vẫn chưa có tiếng nói chung nên thường xuyên dẫn đến việc “bê kèo” trong thực hiện hợp đồng. Thị trường lúa gạo bất ổn cũng là một trong những nguyên nhân khiến doanh nghiệp và nông dân gặp khó. Khi giá lúa ngoài thị trường tăng cao, nông dân lại không thực hiện hợp đồng đã ký kết mà bán cho thương lái để có lợi nhuận cao hơn. Do đó, việc thực hiện cánh đồng mẫu lớn xem như chưa thành công nếu thiếu giai đoạn cuối cùng này. Đầu ra cho sản phẩm vẫn là vấn đề đặt ra trong thực hiện cánh đồng mẫu lớn ở các tỉnh trong khu vực đồng bằng sông Cửu Long hiện nay. Theo ông Trần Quang Cui - Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Kiên Giang, để thắt chặt nhà nông và doanh nghiệp, ngành chức năng phải có cơ chế, chính sách cho hợp đồng bao tiêu sản phẩm, tiến tới đầu tư và tạo đầu ra ổn định cho sản phẩm; chỉ đạo các doanh nghiệp thu mua lúa tại các cánh đồng mẫu lớn làm giải pháp để tiếp tục nhân rộng mô hình.

Thực tế cho thấy, mô hình cánh đồng mẫu lớn áp dụng tốt các phương pháp của VietGAP bảo đảm môi trường, an toàn cho sản xuất và người tiêu dùng. Đặc biệt, chi phí sản xuất giảm, rủi ro cho người nông dân giảm, chất lượng hàng hóa tăng, ý thức cộng đồng, trình độ sản xuất cũng nâng lên. Đây được xem là xu thế phát triển tất yếu trong nông nghiệp hiện nay ♦

Tội phạm công nghệ cao - vấn đề mang tính toàn cầu

Tội phạm công nghệ cao - một trong những vấn đề an ninh phi truyền thống - đang đặt ra thách thức mang tính toàn cầu, đòi hỏi sự nỗ lực chung của cả cộng đồng quốc tế để đối phó.

TS. VŨ TUYẾT LOAN

Mức độ nghiêm trọng

Sự phát triển nhanh chóng của công nghệ thông tin - viễn thông đã kéo theo tình trạng tội phạm công nghệ cao gia tăng và diễn biến phức tạp với nhiều phương thức, thủ đoạn tinh vi. Tại phiên họp lần thứ 80 của Đại hội đồng Cảnh sát hình sự quốc tế (In-te-pôn) vào tháng 10-2011, Chủ tịch In-te-pôn, ông B. Hui cho biết, tội phạm công nghệ cao đang trở thành mối nguy hại lớn trên thế giới, gây thiệt hại mỗi năm trên 400 tỷ USD, cao hơn số tiền mà bọn tội phạm buôn bán ma túy thu được.

Mục tiêu mà các tin tặc (hacker) đột nhập, tấn công rất đa dạng, trải rộng trên nhiều lĩnh vực và ở quy mô toàn thế giới. Xâm nhập vào hệ thống dữ liệu của nhiều công ty, tập đoàn, các tổ chức quốc tế, các cơ quan chính phủ để đánh cắp các dữ liệu, hồ sơ, tài sản sở hữu trí tuệ, bí mật quốc gia,... loại tội phạm này gây thiệt hại nghiêm

trọng không chỉ về kinh tế, mà còn đặt ra nhiều thách thức đối với sự ổn định xã hội, thậm chí còn làm nảy sinh các vấn đề về an ninh quân sự.

Trong các dạng của tội phạm công nghệ cao, nổi lên 2 dạng chính, đó là *tội phạm máy tính* (computer crime) và *tội phạm công nghệ thông tin - điều khiển học* (cyber crime). Lợi dụng sự khác nhau về hệ thống pháp luật, sự chênh lệch về trình độ khoa học - công nghệ và kinh nghiệm của các cơ quan thực thi pháp luật giữa các nước, bọn hacker đã tiến hành các hoạt động phạm tội, như trộm cắp cước phí viễn thông; đánh cắp tiền trong tài khoản ngân hàng, tham gia thao túng thị trường chứng khoán; đánh cắp dữ liệu, theo dõi hoạt động trái phép, tấn công khủng bố bằng vi-rút đến các hệ thống máy tính khác; lợi dụng mạng máy tính để tiêu thụ ma túy, mại dâm, phát tán thông tin phản động, văn hóa phẩm độc hại, đồi trụy...